

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satversmestiesa.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2026. gada 15. maijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits, kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikuma iesniedzēja [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 65/2026),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Autortiesību likuma 1. panta 2. punktu un 4. panta 10. punktu (turpmāk kopā – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92., 105. un 113. pantam.

2. Autortiesību likuma 1. panta 2. punkts noteic, ka darbs ir autora radošās darbības rezultāts literatūras, zinātnes vai mākslas jomā neatkarīgi no tā izpausmes veida, formas un vērtības.

Savukārt šā likuma 4. panta 10. punkts noteic, ka autortiesību objekts neatkarīgi no izpausmes formas un veida ir celtnu, būvju, arhitektūras darbu skices, meti, projekti un celtnu un būvju risinājumi, citi arhitektūras darinājumi, pilsētībūvniecības darbi un dārzu un parku projekti un risinājumi, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltas būves un realizētie pilsētībūvniecības vai ainavu projekti.

3. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa paredz, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura

uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šādu uzskatu pamatot.

Personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja, pirmkārt, personai Satversmē ir ietvertas konkrētas pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; un, otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē ietvertās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2024. gada 24. janvāra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2023-36-05 5. punktu*).

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir sertificēts projektēšanas inženieris, kurš ar komersantu noslēdza līgumu par projektēšanas darba veikšanu un izstrādāja būvprojekta daļas būvniecības objektam. Komersants minēto līgumu izbeidza un noslēdza jaunu līgumu ar citu komersantu par būvprojekta daļu izstrādi. Pieteikuma iesniedzējs cēla prasību tiesā par autortiesību pārkāpumu un zaudējumu piedziņu, jo jaunajā būvprojektā ietvertie risinājumi būtiski sakrīt ar Pieteikuma iesniedzēja izstrādāto būvprojektu. Tiesa prasību noraidīja, jo nekonstatēja Pieteikuma iesniedzēja autortiesību aizskārums. Tiesa secināja, ka konkrētais būvprojekts nav atzīstams par autortiesību objektu. Senāts atteicās ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pieteikuma iesniedzēja ieskatā apstrīdētās normas aizskar viņam Satversmes 92., 105. un 113. pantā ietvertās pamattiesības, jo apstrīdēto normu interpretācijas un piemērošanas rezultātā viņam netika atzītas autortiesības uz izstrādāto būvprojektu, kā arī nodrošināta iespēja aizsargāt savu intelektuālā darba rezultātu. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējam tika liegta iespēja izmantot Autortiesību likumā paredzētos tiesību aizsardzības līdzekļus, tostarp prasīt autortiesību atzīšanu un aizsardzību.

Kolēģija secina, ka tiesas, izskatot strīdu, ir vērtējušas, vai Pieteikuma iesniedzēja izstrādātais būvprojekts ir atzīstams par aizsargājamu autortiesību objektu apstrīdēto normu izpratnē. Vērtējot Pieteikuma iesniedzēja situāciju, apelācijas instances tiesa secināja, ka Pieteikuma iesniedzējam būvprojekta izstrādē bija saistoši normatīvajos aktos noteiktie tehniskie parametri un pasūtītāja dotais uzdevums, lai sasniegtu tehniskajiem noteikumiem atbilstošu rezultātu – ēkas energoefektivitāti. Tādējādi minētais būvprojekts nebija atzīstams par aizsargājamu autortiesību objektu.

Pieteikuma iesniedzēja apsvērumi par apstrīdēto normu neatbilstību Satversmes 92., 105. un 113. pantam pēc būtības ir saistīti ar to, ka viņš nepiekrīt tam, kā konkrētajā situācijā ir tikušas interpretētas un piemērotas apstrīdētās

normas. Proti, Pieteikuma iesniedzējs iebilst tiesu vērtējumam par apstrīdētajās normās ietverto noteikumu piemērošanu konkrētajos apstākļos. Tomēr Satversmes tiesa nepārvērtē tiesību normu interpretācijas un piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*). No pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka pamattiesību aizskārumu Pieteikuma iesniedzējam rada tieši apstrīdētās normas, nevis to piemērošana konkrētajā situācijā.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 65/2026).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa